

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 43. Політологія

Освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94- 56
Е-mail викладача	moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	
Обсяг дисципліни	90 год., кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	четвер, 15.00 год. – 17.00 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичної сфери життя суспільства, політичних інститутів та процесів, взаємозв'язок політики і економіки, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість і політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни „Політологія” є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.</p> <p>Завдання: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.</p>	
4. Компетентності та результати навчання	
Програмні компетентності	
<p>КК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	
Програмні результати навчання	
<p>ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	

ПРН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		16	
семінарські заняття		14	
самостійна робота		60	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
4	073 Менеджмент	2	Вибірковий

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет політології, її функції та структура.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дзюбко І.С., Циганков П.А. До питання про предмет політології // Український історичний журнал. – 1991. - № 7. 2. Рябов С.Г. Структура знань про політику // Політологічні читання. – 1994. - № 1. 3. Алмонд Г. Политическая наука: история дисциплины // Политические исследования. - 1997. - №6. 4. Белов Г.А. О системе политических наук и политологии // Вестник МГУ. Социально-политические исследования. – 1991. - № 1. 5. Дегтярев А.А. Методы политологических исследований // Вестник МГУ. Политические науки. – 1996. - № 6.. 6. Дегтярев А.А. Предмет и структура политической науки // Вестник МГУ. Политические науки. – 1996. - № 4. 7. Ильин М.В., Коваль Б.И. Что есть политика и что есть наука о политике // Политические исследования. – 1994. - № 4. 7. Ильин М.В., Мельвиль А.Ю., Федоров Ю.Э. Основные категории политической науки // Полис. –1996. - № 4. 8. Краснов Б.И. Политология как наука и учебная дисциплина // Социально-политический журнал. – 1995. - № 1. 9. Кривогуз И. О предмете политологии // Общественные науки и современность. – 1994. - №3. 10. Халипов В.Ф. Политика как наука и искусство // Социально-политические науки. – 1992. - № 7. 	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б.	лютий 2021 р.
Тема 2. Політика як соціальне явище.	лекція, 2 год., семінарське заняття 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Колбеч Г.К. Політика: Основні концепції в суспільних науках / Пер. з англ. О.Дем'янчука. – К.,2004. 2. Парсонс Вейн. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ. – К., 2006. 3. Пойченко А.М. Політика: теорія і технологія діяльності. – К., 1994. 4. Рікер П. Навколо політики. – К., 1995. 5. Рябов С.Г. Політика як соціальне явище. // Політологічні читання. – 1991. - № 2. 6. Чорний В.М. Політика як соціальне явище і методи її дослідження // Трибуна. – 1994. - № 3-4 7. Амелин В.Н. Многомерная модель политической власти // 	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б.).	лютий 2021р.

		<p>Общественные науки и современность. - 1991. - №2.</p> <p>8. Белов Б.А. Что такое политика // Вестник МГУ. – Серия 12. – Социально-политические исследования. – 1991. - № 5.</p> <p>9. Борисенко А.А. Политическая жизнь общества // Социально-политические науки. – 1991. - №7.</p> <p>10. Вебер М. Политика как призвание и профессия // Избранные произведения. – М., 1990.</p> <p>11. Дегтярев А.А. Политика как сфера общественной жизни (концептуальные подходы) // Социально-политический журнал. – 1997. - №2.</p>			
Тема 3. Політична система суспільства.	лекція 2 год., семінарське заняття, 2 год.	<p>1.. Гавриленко І. Політична система суспільства // Політологічні читання. – 1993. - № 1.</p> <p>2. Журавський В.С. Політична система України: проблеми становлення і розвитку. Правовий аспект. – К., 1999</p> <p>3. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС: Порівняльний аналіз: Пер. з франц. – К., 1996.</p> <p>4. Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн: Навчальний посібник. – 2-ге видання, виправлене. – К., 2004.</p> <p>5. Лузан А. Політична система // Політологічні читання. – 1993. - №1.</p> <p>6. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. / За ред. Ф.М. Рудича. – К., 1998.</p> <p>7. Політична система України: проблеми становлення і розвитку: монографія. { В.С.Великочий, М.А.Геник, Г.О.Дичківська та ін}; За ред. В.І.Кафарського. – К., 2008.</p> <p>8. Сікора І. Проблема легітимності політичної системи і державності в перехідних суспільствах // Політологічні читання. – 1992. - № 1</p> <p>9. Якушик В. Політична система та політичний режим // Політична думка. – 1994. - № 2.</p> <p>10. Андреев С.С. Политическая система и политическая организация общества // Социально-политические науки. – 1992.- № 1.</p> <p>11. Анохин М.Г. Политические системы: адаптация, динамика, устойчивость. – М., 1996.</p> <p>12. Белов Г.А. Политическая система // Кентавр. – 1995. - № 2.</p> <p>13. Белов Г.А. Функции политической системы // Кентавр. – 1995. - № 3.</p>	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б.).	березень 2021 р.

		<p>14. Борисов В.К. Теория политических систем. – М., 1991</p> <p>15. Каменская Г.В., Родионов А.В. Политические системы современности. – М., 1994.</p> <p>16. Фарукшин М.Х. Политическая система общества // Социально-политические науки. – 1991. - № 5.</p>			
Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи.	лекція, 2 год., семінарське заняття-2 год.	<p>1. Рутар С. Держава як основний елемент політичної системи // Розбудова держави. – 1993. - № 7.</p> <p>2. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К., 1996.</p> <p>14.Арендт Х Истоки тоталитаризма. – М., 1996.</p> <p>3. Салтовський О.І. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку ХХ сторіччя).- К.,2002.</p> <p>4. Тарасов Э.И. Государство как институт политической системы // Социально-политический журнал.– 1994.-№2.</p> <p>5. Тимошенко В.І. Правова держава.– К.,1994.</p> <p>6.. Удовиченко В. Соціальна держава: пошук оптимально прийнятної моделі соціально-економічного розвитку // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 1999. - № 1.</p> <p>7. Шемшученко Ю. Проблеми розбудови української державності // Право України. - 1997. - № 1.</p> <p>8. Якушик В. Різноманітність форм правління // Філософська та соціологічна думка. – 1990. - № 10.</p> <p>9. Якушик В.М. Государство переходного типа (вопросы теории). – К., 1991.</p> <p>10. Якушик В.М. Різноманітні форми правління // Філософська та соціологічна думка.–1990.-№10.</p>	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття 2 год.;	5 б.	березень 2021 р.
Тема 5. Політичні партії та партійні системи.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	<p>1. Базовкін Е., Кремінь В. Партії та громадські об'єднання України. – К., 1994.</p> <p>2. Білоус А. Виборче законодавство та партійна система України в порівнянні з деякими країнами ЄС та Східної Європи // Нова політика. – 1999. - № 1.</p> <p>3. Білоус А. Політичні об'єднання України. – К., 1993.</p> <p>4. Гарань О.В. Убити дракона (з історії Руху та нових партій України). – К., 1993.</p> <p>5. Костилева С., Ворошилов О. Нові тенденції в розвитку політичних</p>	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.;	5 б.	квітень 2021 р.

		<p>партій України // Нова політика. – 1996. - № 6.</p> <p>6. Політичні партії України / За ред. проф. В.М. Якушика. – К., 1996.</p> <p>7. Пуфлер Е. Партійна система незалежної України: особливості формування, тенденції подальшої трансформації // Нова політика. – 1997. – № 1.</p> <p>8. Шведа Ю. Політична система України на шляху до поляризованого плюралізму // Українські варіанти. – 1998. - № 3-4.</p> <p>9. Кочетков А.П. Политические партии и партийные системы // Вестник московского университета. – Серия 12 “Политические науки”. – 1998. - № 6.</p> <p>10 .Михельс Р. Социология политической партии в условиях демократии (главы из книги) // Диалог. – 1990. - № 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 18.</p> <p>11. Пушкарева Г.В. Партии и партийные системы: концепция М. Дюверже // Социально-политический журнал. – 1993. - № 9.</p>			
Тема 6. Політичні еліти та політичне лідерство.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год	<p>1. Бебик В. Еліта, елітаризм, лідерство // Віче. – 1993. - № 7.</p> <p>2. Вовканич. Еліта – найбільш конвертована валюта // Віче. – 1997. - № 5.</p> <p>3. Выдрин Д.И. Политический лидер и проблемы его формирования. – К., 1990.</p> <p>4. Головатий М. Проблеми і біль становлення української еліти // Нова політика. – 1999. - № 2.</p> <p>5. Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і політичне лідерство. – Львів, 1995.</p> <p>6. Малахов В. Інтелігенція та еліта: становлення в сучасній Україні // Політична думка. – 1994. - № 3.</p> <p>7. Полохало В. Правляча еліта та контреліта в сучасній Україні // Демократія в Україні. Минуле і майбутнє. – К., 1993.</p> <p>8. Почепцов Г. Выборчий імідж // Нова політика. – 1998. - № 3.</p> <p>9. Рябов С. Політичні вибори. – К., 1998.</p> <p>10. Блондель М. Политическое лидерство. – М., 1992.</p> <p>11. Херманн А. Стили лидерства и формирование внешней политики // Полис. – 1991. - № 1.</p> <p>12. Шмакова Г.П. Типы лидерства в социологии Макса Вебера // Социологические исследования. – 1988. - № 5.</p>	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б.	квітень 2021 р.

Тема 7. Вибори виборчі системи	7. і семинарськ е заняття, 2 год.	1. Балабан Р. В. Теорія виборчої системи.-К., 2007 2. Игнатов В. Г., Кутырев Н. П., Кислицын С. А. и др.. Технологии избирательных кампаний.-М., 2004 3. Кіс І. Виборчі системи та їх політичні наслідки // Нова політика. – 1996. № 2-3 4. Мазур О. Г. Виборчі системи: світовий досвід.-Луганськ 1999. 5. Почепцов Г. Виборчий імідж // Нова політика. – 1998. - № 3. 6. Рябов С. Політичні вибори. – К., 1998	підготовка конспекту семинарського заняття, 2 год.;	5 б.	травень 2021 р.
Тема 8. Світова політика і міжнародні відносини	лекція, 2 год.,	1. Гуменюк Б. Сучасна концепція міжнародних відносин // Політика і час. – 1997. № 4. 2. Мадіссон В., Шахов В. Глобальні проблеми та національний інтерес у зовнішній політиці // Політологічні читання. – 1993. - № 4. 3. Мадісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібн. – К., 1997. 4. Радионова И.А. Глобальные проблемы современности. – М.,1995. 5. Рябов С. Теорія міжнародної політики // Політологічні читання. – 1995. - № 1. 6. Симоненко Р. Міжнародне утвердження України // Політика і час. – 1996. - № 8, 10-13. 7. Циганков П.А. Міжнародні відносини як особливий різновид суспільних відносин // Політологічні читання. – 1992. - № 2. 8. Яцько А. Проблеми національної безпеки у контексті сучасної взаємодії етносів // Нова політика. – 2000. - №1.	індивідуальна робота №1 – підготовка і захист студентами реферату з обраної теми	5 б.	травень 2021 р.
Тема 9. Політична свідомість і політична культура	лекція, 2 год.	1. Буцевський В. Проблеми політичної культури в Україні в процесі державотворення // Нова політика. – 1999. - № 1. 2. Головаха Є. Особливості політичної свідомості // Політологічні читання. – 1992. - № 1. 3. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні // Розбудова держави. – 1993. - № 3. 4. Любимый Я.В. Современное массовое сознание: динамика и тенденции развития. – К., 1993 5. Макаренко Е., Коваль О. Специфіка поняття “політична культура суспільства” // Нова політика. – 1997. - № 6. 6. Пахомов Ю. Політична культура посттоталітарної доби // Політологічні читання. – 1992. - № 2.	підготовка конспекту лекції, 2 год. індивідуальна робота №2 – захист студентами монографії, 4 год	5 б.	червень 2021р..

		<p>7. Баталов Э.Я. Политическая культура как социальный феномен // Вестник МГУ. Социологические исследования. – 1991. - № 5.</p> <p>8. Дженусов А.И. Политическая культура: концептуальные аспекты // Социально-политический журнал. – 1994.- № 11-12</p> <p>9. Сергиенко П.А. Массовое политическое сознание. – К., 1991.</p> <p>10. Чердниченко А.П. Политическое сознание и политическая культура. – К., 1990.</p>			
--	--	---	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів:</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях – 50 балів</p> <p>2) індивідуальна робота № 1: підготовка та захист реферату з обраної теми– 15 балів;</p> <p>3) індивідуальна робота № 2: захист монографії– 15 балів;</p> <p>Підсумковий контроль – підсумкове тестування – 20 балів</p> <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова контрольна робота є обов’язковою до виконання. Отримані студентом бали впливають на виставлення підсумкової оцінки. Головна мета письмової роботи – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. Завдання формуються індивідуально для студента.</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і самостійне опрацювання питань із дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів.</p> <p>Неформальна освіта може бути зарахована в розрізі однієї з тем (або декількох тем). Врахування неформальної освіти відбувається в разі відповідності назви диплома чи сертифікати про неформальну освіту з назвою теми дисципліни (або тем дисципліни).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <p>1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять.</p> <p>2) дві індивідуальні роботи.. Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) тієї чи іншої індивідуальної роботи.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх “заборгованостей”</p>

7. Політика курсу

Політика курсу “Політологія” передбачає перездачу усіх пропущених занять та незадовільних оцінок. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважної причини, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та перездачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 17.00 год. Підставою для звільнення студентів від відпрацювання пропущених занять з поважної причини є медична довідка або заява студента погоджена у деканаті. У випадку плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування),

недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Азаркин Н.Н., Левченко В.Н., Мартышин О.В. История политических учений. – М., 1994.
2. Бандурка А. М., Друзь В.А. Конфликтология: Учебн. пособ. для вузов. – Харьков, 1997.
3. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., 2000.
4. Бебик В.М. Політологія. Теорія. Методологія. Практика. – К., 1997.
5. Бебик В.М. Основи теоретичної та практичної політології: Підручн. – К., 1994.
6. Белов Г.А. Политология: Учебн. пособ. – М., 1994.
7. Бодуен Ж. Вступ до політології. – К., 1995.
8. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна: Навч. посібн. – К., 1997.
9. Борисов Л.П. Политология: Учебн.пособ. – М., 1996.
10. Борисов Л.П. Краткие очерки истории политических учений. Древний мир. Эпоха просвещения: Учебн. пособ. – М., 1996.
11. Брегеда А.Ю. Основы политологии. - К., 1997.
12. Брегеда А.Ю. Політологія: Навч.-метод. посібн. Для самостійного вивчення дисципліни. – К., 1999.
13. Гаджиев К.С. Политическая наука. – М., 1995.
14. Гаджиев К.С. Введение в политическую науку. – М., 1997.
15. Гаєвський Б. Українська політологія. – К., 1995.
16. Гелей С., Пастушенко Р., Рутар С. Українська політологія: Навч. посібн. – Львів, 1995. – Ч. 1-2. – Львів, 1996.
17. Гелей С.Д., Рутар С.М. Основы политологии: Навч. посібн. – К., 1999.
18. Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посібн. – К., 2001.
19. Демидов В.И., Федосеев А.А. Основы политологии: Учебн. пособ. – М., 1995.
20. Дмитрів І.С., Рудакевич О.М. та ін. Політологія: Курс лекцій. – Тернопіль, 1998.
21. Ерышев А.А. История политических и правовых учений. – К., 1998.
22. Зеркин О.П. Основы политологии: Курс лекций. – Ростов н/Д., 1999.
23. История политических и правовых учений / Под. ред. В.С. Нерсесянца. – М., 1995.
24. Історія розвитку політичної думки: Курс лекцій / В.В. Мадісон, Л.І. Ларченко та ін. – К., 1996.
25. Каменская Г.В., Родионов А.Н. Политические системы современности: Учебн. пособ. – М., 1994.
26. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби. Навч. посібник. – К., 2008.
27. Кухта Б. З історії української політичної думки. – К., 1994.
28. Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і лідери. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Львів, 1997.
29. Лазаренко О.В., Лазаренко О.О. Теорія політології: Навч. посібн. – К., 1996.
30. Мадісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібн. – К., 1997.
31. Мальцев В.А. Основы политологии: Учебн. для вузов. – М., 1997.
32. Матвеев Р.Ф. Теоретическая и практическая политология. – М., 1993.
33. Мельник В.А. Политология. – М., 1997.
34. Москалюк М. Політологія: тестові завдання до курсу. – Івано-Франківськ, 2002.
35. Мухаев Р.Т. Политология: Учебн. для вузов. – М., 1998.
36. Мирончук В.Д., Хромов В.О. Основы политологии: Курс лекций. – К., 2000.
37. Ніконенко В.М. Політологія: Навч. посібн. – Тернопіль, 1992 .
38. Основы политологии: Підручник / За ред.. Ф.М. Кирилюка. – К., 1995.

39. Основы политологии: Курс лекций / Под ред. проф. В.П. Пугачева. – М., 1992.
40. Основы политической науки: Учебн. пособ. для вузов. В 2-х ч./ Под ред. В.П. Пугачева. – М., 1995.
41. Основи політичної науки: Курс лекцій. У 4-х ч. / За ред. Б. Кухти. – К.- Львів, 1997.
42. Основы политологии: Конспект лекций для студентов всех специальностей: У 2 ч. – Львів, 1994.
43. Основы этнодержавознания. Підручник / За ред. Ю.І.Римаренка. – К., 1997.
44. Панарин А.С. Введение в политологию. – М., 1994.
45. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Конспект лекцій. Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів освіти України. – К., 1999.
46. Политология: Курс лекций / За ред. А.А. Радугина. – М., 1996.
47. Политология: Курс лекций / Под ред. М.Н. Марченко. – М., 1997.
48. Политология: Учебн. для вузов. / Под ред. М.А. Василика. – М., 1999.
49. Политология / Под ред. Г.В. Полуниной. – М., 1996.
50. Політологія / За ред. О. Бабкіної, В.Горбатенка. – К., 1998.
51. Політологія: Матеріали до семінарських занять / Упорядник П.П. Марчук. – Тернопіль, 1998.
52. Політологія: Підручн. / За ред. О.І. Семківа. – Львів, 1994.
53. Політологія: Підручн. / І.С. Дзюбка, К.М. Левківський, В.П. Андрущенко та ін. – К., 1998.
54. Політологія. Кінець ХІХ – перша полов. ХХ ст.: Хрестоматія / За ред. О.І. Семківа. – Львів, 1996.
55. Політологія: Навч.-метод. поради студентам усіх спеціальностей для підготовки до семінарських занять. – Івано-Франківськ, 1995.
56. Політологія: Навч. посібн. для вузів / Упорядн. та ред. М Сазонов. – Харків, 1998.
57. Политология для юристов / Под ред. Н.И. Матузова и Л.В. Мальченко. – М., 1999.
58. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях / За ред. І.С. Дзюбка та ін. – К., 1999.
59. Політологія. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи. Глосарій: Методичний посібник до підручника “Політологія” / За ред. А.Колодій. – К., 2003.
60. Політологія у запитаннях і відповідях: Навч. Посіб. / І.Г.Оніщенко, Д.Т.Дзюбка, І.І.Дуднікова та ін; За заг. ред. К.М.Левківського. – К., 2003.
61. Потульницький В. Історія української політології. – К., 1992.
62. Потульницький В. Нариси з української політології. – К., 1994.
63. Потульницький Т. Теорія української політології. – К., 1993.
64. Пугачев В.П., Соловьев А.И. Введение в политологию. – М., 1995.
65. Практикум з політології / За ред Ф.М.Кирилюка. – К., 2003.
66. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-ге вид. – К., 2006.
67. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К., 1996.
68. Рябов С., Томенко М. Основи теорії політики: Навч. посібник. – К., 1996.
69. Рябов С. Політичні вибори: Навчальний посібник. – К., 1998.
70. Санистебан Л.С. Основы политической науки. – М., 1992.
71. Себайн Дж., Горсон Г. Історія політичної думки. – К., 1996.
72. Скиба В.Й., Горбатенко В.П., Туренко В.В. Вступ до політології: Екскурс в історію правничо-політичної думки. – К., 1998.
73. Українська політологія: витоки та еволюція. Навч. посібн. / За ред. Ф.М. Кирилюка. – К., 1995.
74. Утченко С.Л. Политические учения Древнего Рима. – М., 1977.
75. Халипов В.Ф. Власть: основы кратологии. – М., 1995.
76. Чиркин В.Е. Основы государственной власти: Учебн. пособ – М., 1996.
77. Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібник. – Львів, 2004.
78. Ярош Б.О., Ярош О.Б. Загальна теорія політики. – Луцьк, 2005.

СЛОВНИКИ І ДОВІДНИКИ

1. Абетка етнополітолога / Ю. Римаренко та ін. – К., 1996.
2. Абетка українського політика: Довідник / М. Томенко (керівник авторського колективу). – К., 1997.
3. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Словарь конфликтолога. – М., 1995.
4. Введение в политологию: Словарь- справочник / Сост. Г.Л. Купряшин, Г.П. Лебедева и др.: Под ред. В.П. Пугачева. – М., 1996.
5. Дахно І.І. Тимофієва С.М. Країни світу: Енциклопедичний довідник. – К., 2007.
6. Диктаторы и тираны: Энциклопедический справочник. – Смоленск, 1997. – Т. 1-2.
7. Короткий політологічний словник / За ред. С.Г. Рябова, З.І. Тимошенка. – К., 1991.
8. Мас-медіа України: Довідник. – К., 1995.
9. Основы политологии: Краткий словарь терминов и понятий. – М., 1993.
10. Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко; За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д.Бабкіна, В.П. Горбатенка. – 2-ге вид., доп. І перероб. – К., 2004.
11. Политологический словарь: Учебн. пособ. / Под ред. В.Ф. Халипова. – М., 1995.
12. Политология: Словарь-справочник / М.А. Василик и др. – М., 2000.
13. Политическая теория и политическая практика: словарь-справочник / Под ред. А. Мигولاتьева. – М., 1994.
14. Романюк А.С. Західна Європа. Політичний довідник. – Львів, 1999.
15. Рябов С.Г. Політологія: Словник термінів і понять. – К., 1996.
16. Рябов С.П. Політичні вибори: Короткий словник-довідник. – К., 1994.
17. Страны мира: Краткий политико-экономический справочник / Под ред. С.И. Иванова. – Л., 1997.
18. Страны мира: Справочник / Под общ. ред. С.В. Лаврова. – М., 2006.
19. Страны Ближнего Востока: Справочник / А.И. Черников и др. – К., 1990.
20. Тадевосян Э.В. Словарь-справочник по социологии и политологии. – М., 1996.

Викладач

Москалюк М. Ф.